

<p>◆ חולקים-disputants ◊ נקודה מרכזית לסיכום וחזרה-central point for summary and review < מובאה של פסיקה קודמת-insertion of an earlier segment O מעשה-story</p>	<p>■ מימרא-statement ⚡ קושיא-challenge ? שאלה-question ! תירוץ-answer ■ ראיה-proof</p>
מקרא-key:	

Talmud Navigator

תענית-מאימתי	מימרא	מאן דאמר	א	ב	ג	ד	ה	ו	ז	ח	ט	י	כ
שלשה שאלו שלא כהוגן, לשנים השיבוהו כהוגן, לאחד השיבוהו שלא כהוגן. ואלו הן: אליעזר עבד אברהם, ושאלו בן קיש, ויפתח הגלעדי.	רבי שמואל בר נחמני אמר רבי יונתן:												◊
אליעזר עבד אברהם - דכתיב (בראשית כ"ד) והיה הנערה אשר אמר אליה הטי נא כדך וגו', יכול אפילו חירת אפילו סומא - השיבו כהוגן, ונודמנה לו רבקה.													■
שאלו בן קיש - דכתיב (שמואל א' י"ז) והיה האיש אשר יכנו יעשרנו המלך עשר גדול ואת בתו יתן לו, יכול אפילו עבד, אפילו ממזר - השיבו כהוגן, ונודמן לו דוד.													■
יפתח הגלעדי - דכתיב (שופטים י"א) והיה היוצא אשר יצא מדלתי ביתי וגו', יכול אפילו דבר טמא השיבו שלא כהוגן - נודמנה לו בתו.													■
והיינו דקאמר להו נביא לישראל: (ירמיהו ח') הצרי אין בגלעד אם רופא אין שם. וכתביב (ירמיהו י"ט) אשר לא צויתי ולא דברתי ולא עלתה על לבי. אשר לא צויתי - זה בנו של מישע מלך מואב, שנאמר (מלכים ב' ג') ויקח את בנו הבכור אשר ימלך תחתיו ויעלהו עלה, ולא דברתי - זה יפתח, ולא עלתה על לבי - זה יצחק בן אברהם.													■
אף כנסת ישראל שאלה שלא כהוגן, והקדוש ברוך הוא השיבה כהוגן, שנאמר (הושע ו') ונדעה נרדפה לדעת את ה' כשחר נכון מצאו ויבוא כגשם לנו. אמר לה הקדוש ברוך הוא: בתי, את שואלת דבר שפעמים מתבקש ופעמים אינו מתבקש, אבל אני אהיה לך דבר המתבקש לעולם, שנאמר (הושע י"ד) אהיה כטל לישראל.	רבי ברכיה:												◊
ועוד שאלה שלא כהוגן, אמרה לפניו: רבונו של - עולם, (שיר השירים ח') שימיני כחותם על לבך כחותם על זרועך. אמר לה הקדוש ברוך הוא: בתי, את שואלת דבר שפעמים נראה ופעמים אינו נראה, אבל אני אעשה לך דבר שנראה לעולם, שנאמר (ישעיהו מט) הן על כפים הקתיר.													◊
אין שואלין את הגשמים כו'.													■
שאלה והזכרה חדא מילתא היא	סברוה:												◊
מאן תנא?													^
רבי יהושע היא	רבא:												◊
משעת הנחתו.	דאמר: [רבי יהושע]												■
אפילו תימא רבי אליעזר, שאלה לחוד והזכרה לחוד.	אמר ליה אביי:												◊
לימא רבי יהושע היא	ואיכא דאמרי:												⚡
משעת הנחתו.	דאמר: [רבי יהושע]												⚡
אפילו תימא רבי אליעזר, שאלה לחוד והזכרה לחוד.	רבא:												!
העובר לפני התיבה כו'.	רבי יהודה:												■
עד מתי שואלין את הגשמים? רבי יהודה אומר: עד שיעבור הפסח	ורמינהו: [רבי יהודה]												⚡
עד שיעבור ניסן	רבי מאיר:												⚡
לא קשיא, כאן - לשאול, כאן להזכיר. מישאל שאיל ואזיל, להזכיר - ביום טוב הראשון פסיק.	רב חסדא:												!
הא דרב חסדא קשיא (משלי י') כחמץ לשנים וכעשן לעינים. ומה במקום שאינו שואל - מזכיר, במקום ששואל - אינו דין שיהא מזכיר?	עולא:												⚡
תרי תנאי אליבא דרבי יהודה.	אלא אמר עולא:												!
מאי עד שיעבור הפסח - עד שיעבור שליח צבור ראשון היורד ביום טוב ראשון של פסח.	רב יוסף:												!
שאלה ביום טוב מי איכא?	אמר ליה אביי:												⚡
אין, שואל מתורגמן.	אמר ליה: [רב יוסף]												!
וכי מתורגמן שואל דבר שאינו צריך לצבור?													⚡
אלא, מחזורתא כדעולא.													■

<p>◆ חולקים-disputants ◊ נקודה מרכזית לסיכום וחזרה-central point for summary and review < מובאה של פסקה קודמת-insertion of an earlier segment O מעשה-story</p>	<p>■ מימרא-statement ⚡ קושיא-challenge ^ שאלה-question ! תירוץ-answer ■ ראיה-proof</p>
מקרא-key:	

Talmud Navigator

תענית-מאימתי	מאימתי	מאן דאמר	א	ב	ג	ד	ה	ו	ז	ח	ט	י	כ
	מאי עד שיעבור הפסח - עד שיעבור זמן שחיטת הפסח, וכתחילתו כן סופו, מה תחילתו מזכיר אף על פי שאינו שואל - אף סופו מזכיר אף על פי שאינו שואל.	רבה:										!	◊
	בשלמא תחילתו מזכיר - הזכרה נמי ריצוי שאלה היא, אלא סופו מאי ריצוי שאלה איכא?	אמר ליה אביי:										⚡	◊
	אלא מחוורתא כדעולא.											■	◊
	הלכה כרבי יהודה.	רבי אסי אמר רבי יוחנן:											■ ◊
	ומי אמר רבי יוחנן הכי?	רבי זירא לרבי אסי:										⚡	
	בשלשה במרחשוון שואלין את הגשמים	והתנן: [ת"ק]										◆	⚡ ◊
	בשבעה בו.	רבן גמליאל:										◆	⚡ ◊
	הלכה כרבן גמליאל	ואמר רבי אלעזר:										■	⚡ ◊
	גברא אגברא קא רמית?	אמר ליה: [רב אסי]											!
	איבעית אימא: לא קשיא' כאן - לשאול, כאן - להזכיר.												!
	במקום ששואל מזכיר	והאמר רבי יוחנן:											⚡ ◊
	ההוא להפסקה איתמר.												!
	התחיל להזכיר - מתחיל לשאול, פסק מלשואל - פוסק מלהזכיר	והאמר רבי יוחנן:											⚡ ◊
	אלא לא קשיא: הא - לן, הא - להו.												!
	מאי שנא לדידן - דאית לן פירי בדברא, לדידהו נמי - אית להו עולי רגלים												⚡
	כי קאמר רבי יוחנן בזמן שאין בית המקדש קיים.												!
	השתא דאית להכי הא והא לדידהו, ולא קשיא: כאן - בזמן שבית המקדש קיים, כאן - בזמן שאין בית המקדש קיים.												!
	ואנן דאית לן תרי יומי, היכי עבדינן?	והאמר רבי יוחנן:											^ ◊
	מתחיל במוספין, ופוסק במנחה ערבית ושחרית, וחוזר במוספין.	רב:											◆ ! ◊
	פוקו ואמרו ליה לאבא: אחר שעשיתו קודש תעשהו חול?	שמואל:											⚡
	מתחיל במוספין ובמנחה, ופוסק ערבית ושחרית, וחוזר ומתחיל במוספין.	אלא אמר שמואל:											◆ ! ◊
	כיון שהתחיל - שוב אינו פוסק.	רבא:											◆ ! ◊
	כיון שהתחיל שוב אינו פוסק.	וכן אמר רב ששת:											■
	ואף רב הדר ביה												■
	מונה עשרים ואחד יום כדרך שמונה עשרה ימים מראש השנה עד יום הכפורים, ומתחיל. וכיון שהתחיל - שוב אינו פוסק.	דאמר רב חננאל אמר רב:											■ ■ ◊
	והלכתא: כיון שהתחיל שוב אינו פוסק.												■ ◊
	עד מתי שואלין את הגשמים? רבי יהודה אומר: עד שיעבור הפסח	[רבי יהודה]											◆ ■
	עד שיצא ניסן, שנאמר (יואל ב') יורד לכם גשם יורה ומלקוש בראשון.	רבי מאיר:											◆ ■
	יורה בניסן? יורה במרחשוון הוא	רב נחמן לרבי יצחק:											⚡
	יורה במרחשוון ומלקוש בניסן	דתניא:											⚡
	בימי יואל בן פתואל נתקיים מקרא זה, דכתיב ביה (יואל א') יתר הגזם אכל הארבה וגו'. אותה שנה יצא אדר ולא ירדו גשמים, ירדה להם רביעה ראשונה באחד בניסן.	אמר ליה: [רבא] הכי אמר רבי יוחנן:											■ ! ◊

<p>◆ חולקים-disputants ◊ נקודה מרכזית לסיכום וחזרה-central point for summary and review < מובאה של פסיקה קודמת-insertion of an earlier segment O מעשה-story</p>	<p>■ מימרא-statement ⚡ קושיא-challenge ^ שאלה-question ! תירוץ-answer ■ ראייה-proof</p>
מקרא-key:	

Talmud Navigator

תענית-מאימתי	מימרא	מאן דאמר	א	ב	ג	ד	ה	ו	ז	ח	ט	י	כ
אמר להם נביא לישראל: צאו וזרעו.													ה.
אמרו לו: מי שיש לו קב חטים או קבים שעורין יאכלנו ויחיה, או יזרענו וימות?													ה.
אמר להם: אף על פי כן, צאו וזרעו.													ה.
נעשה להם נס ונתגלה להם מה שבכתלין ומה שבחורי נמלים. יצאו וזרעו שני ושלישי ורביעי, וירדה להם רביעה שניה בחמשה בניסן, הקריבו עומר בששה עשר בניסן, נמצאת תבואה הגדילה בששה חדשים גדילה באחד עשר יום, נמצא עומר הקרב מתבואה של ששה חדשים קרב מתבואה של אחד עשר יום.													ה.
ועל אותו הדור הוא אומר: (תהלים קכ"ו) הזרעים בדמעה ברנה יקצרו הלוך ילך ובכה נשא משך הזרע וגו'.													ה.
מאי הלוך ילך ובכה נשא משך וגו'?													ה.
שור כשהוא חורש - הלוך ובוכה, ובחזירתו אוכל חזיו מן התלם. וזהו בא יבא ברנה.	רבי יהודה:												ה.
מאי נשא אלמתיו?													ה.
קנה - זרת, שיבולת - זרתיים.	רב חסדא ואמרי לה במתניתא תנא:												ה.
מאי דכתיב (מלכים ב' ח') כי קרא ה' לרעב וגם בא אל הארץ שבע שנים, בהנך שבע שנים מאי אכול?	רב נחמן לרבי יצחק:												ה.
שנה ראשונה - אכלו מה שבבתיים, שניה - אכלו מה שבשדות. שלישית - בשר בהמה טהורה, רביעית - בשר בהמה טמאה, חמישית - בשר שקצים ורמשים, ששית - בשר בניהם ובנותיהם, שביעית - בשר זרועותיהם, לקיים מה שנאמר (ישעיהו ט') איש בשר זרעו יאכלו.	אמר ליה: [רבי יצחק] הכי אמר רבי יוחנן:												ה.
מאי דכתיב (הושע י"א) בקרבך קדוש ולא אבוא בעיר, משום דבקרברך קדוש לא אבוא בעיר?	רב נחמן לרבי יצחק:												ה.
אמר הקדוש ברוך הוא לא אבוא בירושלים של מעלה עד שאבוא לירושלים של מטה.	אמר ליה: [רבי יצחק], הכי אמר רבי יוחנן:												ה.
ומי איכא ירושלים למעלה?													ה.
אין, דכתיב (תהלים קכ"ב) ירושלים הבנויה כעיר שחברה לה יחדו.													ה.
מאי דכתיב (ירמיהו י') ובאחת יבערו ויכסלו מוסר הבלים עץ הוא?	רב נחמן לרבי יצחק:												ה.
אחת היא שמבערת רשעים בגיהנם, מאי היא - עבודה זרה. כתיב הכא מוסר הבלים עץ הוא, וכתיב התם (ירמיהו י') הבל המה מעשה תעתעים.	אמר ליה: [רבי יצחק], הכי אמר רבי יוחנן:												ה.
ומאי דכתיב (ירמיהו ב') כי שתים רעות עשה עמי, תרתין הוא דהוו? עשרין וארבע שביקא להו?	רב נחמן לרבי יצחק:												ה.
אחת שהיא שקולה כשתים ומאי ניהו - עבודה זרה, דכתיב (ירמיהו ב') כי שתים רעות עשה עמי אתי עזבו מקור מים חיים לחצב להם בארות נשברים, וכתיב בהו (ירמיהו ב') כי עברו איי כתיים וראו וקדר שלחו והתבוננו מאד וגו' ההימיר גוי אלהים והמה לא אלהים ועמי המיר כבודו בלוא יועיל.	אמר ליה: [רבי יצחק], הכי אמר רבי יוחנן:												ה.
כותיים עובדים לאש, וקדריים עובדין למים. ואף על פי שיודעים שהמים מכבין את האש - לא המירו אלהיהם, ועמי המיר כבודו בלוא יועיל.	תנא:												ה.
מאי דכתיב (שמואל א' ח') ויהי כאשר זקן שמואל, ומי סיב שמואל כולי האי? והא בר חמישים ושתים הוה	רב נחמן לרבי יצחק:												ה.
מת בחמישים ושתים שנה - זהו מיתתו של שמואל הרמתי?	דאמר מר:												ה.
זקנה קפצה עליו, דכתיב (שמואל א' ט"ו) נחמתי כי המלכתי את שאול. אמר לפניו: רבונו של עולם, שקלתני כמשה ואהרן, דכתיב (תהלים צ"ט) משה ואהרן בכהניו ושמואל בקראי שמו, מה משה ואהרן - לא בטלו מעשה ידיהם בחייהם, אף אני לא יתבטל מעשה ידי בחיי? אמר הקדוש ברוך הוא: היכי אעביד? לימות שאול - לא קא שביק שמואל, לימות שמואל אדווטר - מרנני אבתריה, לא לימות שאול ולא לימות שמואל - כבר הגיעה מלכות דוד, ואין מלכות נוגעת בחברתה אפילו כמלא נימא. אמר הקדוש ברוך הוא: אקפיץ עליו זקנה, היינו דכתיב (שמואל א' כ"ב) ושואל יושב בגבעה תחת האשל ברמה, וכי מה ענין גבעה אצל רמה? אלא לומר לך: מי גרם לשואל שישב בגבעה שתי שנים ומחצה - תפלתו של שמואל הרמתי.	אמר ליה: [רבי יצחק], הכי אמר רבי יוחנן:												ה.
ומי מידחי גברא מקמי גברא?													ה.

<p>◆ חולקים-disputants ◊ נקודה מרכזית לסיכום וחזרה-central point for summary and review < מובאה של פסקה קודמת-insertion of an earlier segment O מעשה-story</p>	<p>■ מימרא-statement ⚡ קושיא-challenge ^ שאלה-question ! תירוץ-answer ■ ראיה-proof</p>
מקרא-key:	

Talmud Navigator

תענית-מאימתי	מימרא	מאן דאמר	א	ב	ג	ד	ה	ו	ז	ח	ט	י	כ
איין													!
מאי דכתיב (הושע ו') על כן חצבתי בנביאים הרגתים באמרי פי, במעשיהם לא נאמר אלא באמרי פי, אלמא: מידחי גברא מקמי גברא.	דאמר רבי שמואל בר נחמני אמר רבי יונתן:												!
רב נחמן ורבי יצחק הוו יתבי בסעודתא													o
לימא מר מילתא	רב נחמן לרבי יצחק:												■
איין מסיחין בסעודה, שמא יקדים קנה לושט ויבא לידי סכנה.	אמר ליה [רבי יצחק], הכי אמר רבי יוחנן:												■
יעקב אבינו לא מת.	בתר דסעוד אמר ליה: [רבי יצחק] הכי אמר רבי יוחנן:												■
וכי בכדי ספדו ספדניא וחנטו חנטייא וקברו קברייא?	אמר ליה: [רב נחמן]												ז
מקרא אני דורש, שנאמר (ירמיהו ל') ואתה אל תירא עבדי יעקב נאם ה' ואל תחת ישראל כי הנני מושיעך מרחוק ואת זרעך מארץ שבים, מקיש הוא לזרעו, מה זרעו בחיים - אף הוא בחיים.	אמר ליה: [רבי יצחק]												!
כל האומר רחב רחב מיד נקרי.	רבי יצחק:												■
אנא אמינא, ולא איכפת לי	אמר ליה רב נחמן:												ז
כי קאמינא - ביודעה ובמכירה.	אמר ליה: [רבי יצחק]												!
כי הוו מיפטרי מהדדי													o
ליברכן מך	אמר ליה: [רב נחמן]												o
אמשול לך משל, למה הדבר דומה - לאדם שהיה הולך במדבר והיה רעב ועיף וצמא, ומצא אילן שפירותיו מתוקין וצלו נאה, ואמת המים עוברת תחתיו. אכל מפירותיו, ושתה ממימיו, וישב בצילו. וכשביקש לילך, אמר: אילן אילן, במה אברכך? אם אומר לך שיהו פירותיך מתוקין - הרי פירותיך מתוקין, שיהא צילך נאה - הרי צילך נאה, שתהא אמת המים עוברת תחתך - הרי אמת המים עוברת תחתך. אלא: יהי רצון שכל נטועות שנוטעין ממך יהיו כמותך. אף אתה, במה אברכך? אם בתורה - הרי תורה, אם בעושר - הרי עושר, אם בבנים - הרי בנים. אלא: יהי רצון שיהיו צאצאי מערך כמותך.	אמר ליה: [רבי יצחק]												■
יורה - שמורה את הבריות להטיח גגותיהן, ולהכניס את פירותיהן, ולעשות כל צרכיהן.	תנו רבנן:												■
דבר אחר: שמורה את הארץ ומשקה עד תהום, שנאמר: (תהלים ס"ה) תלמיה רוה נחת גדודה ברביבים תמגגנה צמחה תברך.													■
דבר אחר: יורה - שיורד בנחת ואינו יורד בזעף.													■
או אינו יורה אלא שמשיר את הפירות, ומשטיפ את הזרעים, ומשטיפ את האילנות													ז
תלמוד לומר מלקוש, מה מלקוש לברכה - אף יורה לברכה.													!
או אינו מלקוש אלא שמפיל את הבתים ומשבר את האילנות ומעלה את הסקאין													ז
תלמוד לומר יורה, מה יורה לברכה - אף מלקוש לברכה.													!
ויורה גופיה מנלן?													ז
דכתיב (ויאל ב') ובני ציון גילו ושמחו בה' אלהיכם כי נתן לכם את המורה לצדקה ויורד לכם גשם מורה ומלקוש בראשון.													!
יורה במרחשון, ומלקוש בניסן.	תנו רבנן:												■
אתה אומר יורה במרחשון ומלקוש בניסן, או אינו אלא יורה בתשרי ומלקוש באייר?													ז
תלמוד לומר: בעתו.													!

<p>◆ חולקים-disputants ◊ נקודה מרכזית לסיכום וחזרה-central point for summary and review < מובאה של פסקה קודמת-insertion of an earlier segment O מעשה-story</p>	<p>■ מימרא-statement ⚡ קושיא-challenge ^ שאלה-question ! תירוץ-answer ■ ראיה-proof</p>
מקרא-key:	

Talmud Navigator

תענית-מאימתי	מימרא	מאן דאמר	א	ב	ג	ד	ה	ו	ז	ח	ט	י	כ
	מלקוש, אמר רב נהילאי בר אידי אמר [שמואל]	[רב נהילאי בר אידי אמר שמואל]											◊
	דבר שממלא תבואה בקשיה.	דבי רבי ישמעאל תנא:											◊
	דבר שיורד על המלילות ועל הקשין.	במתנתא תנא:											◊
	יורה במרחשון ומלקוש בניסן.	תנו רבנן:											◊
	אתה אומר יורה במרחשון, או אינו אלא בחדש כסליו?												⚡
	תלמוד לומר (דברים י"א) בעתו יורה ומלקוש, מה מלקוש בעתו - אף יורה בעתו.												◊
	יורה במרחשון ומלקוש בניסן, דברי רבי מאיר.	תניא אידך: [רבי מאיר]											◊
	יורה בכסליו.	חכמים:											◊
	מאן חכמים?												^
	רבי יוסי היא.	רב חסדא:											◊
	איזו היא רביעה ראשונה? הבכירה בשלשה במרחשון, בינונית - בשבעה בו, אפילה - בשבעה עשר בו, דברי רבי מאיר.	דתניא: [רבי מאיר]											◊
	בשבעה ובשבעה עשר, ובעשרים ושלשה.	רבי יהודה:											◊
	בשבעה עשר, ובעשרים ושלשה, ובראש חדש כסליו.	רבי יוסי:											◊
	אין היחידים מתענין עד שיגיע ראש חדש כסליו.	וכן היה רבי יוסי אומר:											◊
	הלכה כרבי יוסי.	רב חסדא:											◊
	אמימר מתני להא דרב חסדא בהא לישנא:	[אמימר]											◊
	בשלשה במרחשון שואלין את הגשמים	[ת"ק]											◊
	בשבעה בו.	רבן גמליאל											◊
	הלכה כרבן גמליאל.	רב חסדא:											◊
	כמאן אזלא הא דתניא												^
	גשמים שירדו שבעה ימים זה אחר זה - אתה מונה בהן רביעה ראשונה ושניה ושלשית,	רבי שמעון בן גמליאל:											◊
	כמאן - כרבי יוסי.												◊
	הלכה כרבי יוסי.	רב חסדא:											◊
	בשלמא רביעה ראשונה - לשאול, שלישית - להתענות, שניה למאי?												⚡
	לנדרים.	רבי זירא:											◊
	הנודר עד הגשמים - משרדו גשמים עד שתד רביעה שניה.	דתנן:											!
	לזיתים.	רב זביד:											◊
	מאימתי - כל אדם מותרין בלקט בשכחה ובפאה - משילכו הנמושות. בפרט ובעוללות - משילכו עניים בכרם ויבואו. בזיתים - משתד רביעה שניה.	דתנן:											!
	מאי נמושות?												^
	סבי דאזלי אתיגרא	רבי יוחנן:											!
	לקוטי בתר לקוטי.	ריש לקיש											!
	כדי להלך בשבילי הרשות.	רב פפא:											◊

<p>disputants-חולקים- central point for summary and review-נקודה מרכזית לסיכום וחזרה- insertion of an earlier segment-מובאה של פסקה קודמת- story-מעשה- מקרא-key:</p>	<p>statement-מימרא- challenge-קושיא- question-שאלה- answer-תירוץ- proof-ראייה-</p>
--	--

Talmud Navigator

תענית-מאימתי	מאן דאמר	א	ב	ג	ד	ה	ו	ז	ח	ט	י	כ
מהלכין כל אדם בשבילי הרשות עד שתרו רביעה שניה.	דאמר מר:										!	
לבער פירות שביעית.	רב נחמן בר יצחק:										!	◇
עד מתי נהנין ושורפין בתבן ובקש של שביעית - עד שתרו רביעה שניה. מאי טעמא - דכתיב (ויקרא כ"ה) ולבהמתך ולחיה אשר בארצך, כל זמן שחיה אוכלת בשדה - האכל לבהמתך בבית, כלה לחיה מן השדה - כלה לבהמתך מן הבית.	דתנן:										!	
מאי לשון רביעה - דבר שרובע את הקרקע, כדרב יהודה.	רבי אבהו:											◇
מיטרא בעלה דארעא הוא, שנאמר (ישעיהו נ"ה) כי כאשר ירד הגשם והשלג מן השמים ושמה לא ישוב כי אם הרוה את הארץ והולידה והצמיחה.	דאמר רב יהודה:											◇
רביעה ראשונה כדי שתרו בקרקע טפה, שניה - כדי לגוף בה פי חבית.	ואמר רבי אבהו:											◇
גשמים שירדו כדי לגוף בהן פי חבית - אין בהן משום ועצר.	רב חסדא:											◇
גשמים שירדו קודם ועצר - אין בהן משום ועצר.	רב חסדא:											◇
לא אמרן אלא קודם ועצר דאורתא, אבל קודם ועצר דצפרא - יש בהן משום ועצר.	אביי:											◇
הני ענני דצפרא לית בהו מששא. דכתיב (הושע ו') מה אעשה לך אפרים, מה אעשה לך יהודה וחסדכם כענן בקר וגו'.	דאמר רב יהודה בר יצחק:											◇
והא אמרי אינשי: במפתח בבי מיטרא - בר חמרא מוך שקך וגנן	רב פפא לאביי:										?	◇
לא קשיא: הא - דקטיר בעיבא, הא - דקטיר בענני.											!	◇
טבא לשתא דטבת ארמלתא.	רב יהודה:											◇
דלא ביירי תרביצי	איכא דאמרי:											
דלא שקיל שודפנא.	ואיכא דאמרי:											
איני?												?
טבא לשתא דטבת מנוולתא	והאמר רב חסדא:											◇
לא קשיא: הא - דאתא מיטרא מעיקרא, הא - דלא אתא מיטרא מעיקרא.												!
גשמים שירדו על מקצת מדינה ועל מקצת מדינה לא ירדו - אין בהן משום ועצר.	ואמר רב חסדא:											◇
איני? והכתיב (עמוס ד') וגם אנכי מנעתי מכם את הגשם בעוד שלשה חדשים לקציר והמטרתי על עיר אחת ועל עיר אחת לא אמטיר חלקה אחת תמטר וגו'.												?
שתיהן לקללה	ואמר רב יהודה אמר רב:											?
לא קשיא: הא - דאתא טובא, הא - דאתא כדמבעי ליה.												!
דיקא נמי, דכתיב תמטר - תהא מקום מטר, שמע מינה.	רב אשי:											
מאימתי מברכין על הגשמים - משיצא חתן לקראת כלה.	רבי אבהו:											◇
מאי מברך?												^
מודים אנחנו לך ה' אלהינו על כל טפה וטפה שהורדת לנו.	רב יהודה אמר רב:											!
אילו פינו מלא שירה כים ולשוננו רנה כהמון גליו כו', עד אל יעזבונו רחמיה ה' אלהינו ולא עזבונו, ברוך רוב ההודאות.	ורבי יוחנן מסיים בה הכי:											!
רוב ההודאות ולא כל ההודאות?												?
אימא: אל ההודאות.	רבא:											!
הלכך נימרינהו לתרויהו: אל ההודאות ורוב ההודאות.	רב פפא:											◇

<p>◆ חולקים-disputants ◊ נקודה מרכזית לסיכום וחזרה-central point for summary and review < מובאה של פסיקה קודמת-insertion of an earlier segment O מעשה-story</p>	<p>■ מימרא-statement ? קושיא-challenge ! שאלה-question ^ תירוץ-answer ■ ראיה-proof</p>
מקרא-key:	

Talmud Navigator

תענית-מאימתי	מימרא	מאן דאמר	א	ב	ג	ד	ה	ו	ז	ח	ט	י	כ
גדול יום הגשמים מתחייב המתים, דאילו תחייב המתים לצדיקים, ואילו גשמים - בין לצדיקים בין לרשעים.	רבי אבהו:								◆				◇
ופליגא דרב יוסף													
מתוך שהיא שקולה כתחייב המתים - קבעה בתחייב המתים.	דאמר רב יוסף:								◆				◇
גדול יום הגשמים כיום שניתנה בו תורה, שנאמר (דברים ל"ב) יערף כמטר לקחי, ואין לקח אלא תורה, שנאמר (משלי ד') כי לקח טוב נתתי לכם תורתי אל תעזבו.	רב יהודה:												◇
יותר מיום שניתנה בו תורה, שנאמר יערף כמטר לקחי מי נתלה במי - הוי אומר: קטן נתלה בגדול.	רבא:												
כתיב יערף כמטר לקחי, וכתיב תול כטל אמרת? - אם תלמיד חכם הגון הוא - כטל, ואם לאו - עורפהו כמטר.	רבא רמי:												◇
כל העוסק בתורה לשמה תורתו נעשית לו סם חיים, שנאמר (משלי ג') עץ חיים היא למחזיקים בה, ואומר (משלי ג') רפאות תהי לשרך, ואומר (משלי ח') כי מצאי מצא חיים. וכל העוסק בתורה שלא לשמה נעשית לו סם המות, שנאמר יערף כמטר לקחי, ואין עריפה אלא הריגה, שנאמר (דברים כ"א) וערפו שם את העגלה בנחל.	תניא, היה רבי בנאה אומר:												◇
ליתי מר ליתני?	רבי ירמיה לרבי זירא:												
חלש לבאי, ולא יכילנא.	אמר ליה: [רבי זירא]												
לימא מר מילתא דאגדתא.	[רבי ירמיה]												
מאי דכתיב (דברים כ') כי האדם עץ השדה, וכי אדם עץ שדה הוא? אלא משום דכתיב (דברים כ') כי ממנו תאכל ואתו לא תכרת, וכתיב אתו תשחית וכרת. הא כיצד? אם תלמיד חכם הגון הוא - ממנו תאכל ואתו לא תכרת, ואם לאו - אתו תשחית וכרת.	אמר ליה: [רבי זירא] הכי אמר רבי יוחנן:												◇
מאי דכתיב (משלי כ"ז) ברזל בברזל יחד, לומר לך: מה ברזל זה, אחד מהדד את חבירו - אף שני תלמידי חכמים מהדדין זה את זה בהלכה.	רבי חמא ברבי חנינא:												◇
למה נמשלו דברי תורה כאש, שנאמר (ירמיהו ג') הלא כה דברי כאש נאם ה', לומר לך: מה אש אינו דולק יחיד - אף דברי תורה אין מתקיימין ביחודי.	רבה בר בר חנה:												◇
מאי דכתיב (ירמיהו כ') חרב אל הבדים ונאלו - חרב על שונאיהן של תלמידי חכמים שעוסקין בד בבד בתורה, ולא עוד אלא שמטפשיהן, שנאמר ונאלו, ולא עוד אלא שחוטאין: כתיב הכא ונאלו וכתיב התם (במדבר י"ב) אשר נואלנו ואשר חטאנו, ואיבעית אימא מהכא: (ישעיהו י"ט) נואלו שרי צען [וגו'] התענו את מצרים.	היינו דאמר רבי יוסי בר חנינא:												◇
למה נמשלו דברי תורה כעץ, שנאמר (משלי ג') עץ חיים היא למחזיקים בה, לומר לך: מה עץ קטן מדליק את הגדול - אף תלמידי חכמים, קטנים מהדדים את הגדולים.	רב נחמן בר יצחק:												◇
הרבה למדתי מרבתי ומחבירי יותר מרבתי, ומתלמידי יותר מכולן.	היינו דאמר רבי חנינא:												
כתיב (ישעיהו כ"א) לקראת צמא התיו מים, וכתיב (ישעיהו נ"ה) הוי כל צמא לכו למים - אם תלמיד הגון הוא - לקראת צמא התיו מים, ואי לא - הוי כל צמא לכו למים.	רבי חנינא בר פפא רמי:												◇
כתיב (משלי ה') יפוצו מעינתך חוצה, וכתיב (משלי ה') יהיו לך לבדך אם תלמיד הגון הוא - יפוצו מעינתך חוצה, ואם לאו - יהיו לך לבדך.	רבי חנינא בר חמא רמי:												◇
למה נמשלו דברי תורה למים, דכתיב הוי כל צמא לכו למים - לומר לך: מה מים מניחין מקום גבוה והולכין למקום נמוך, אף דברי תורה אין מתקיימין אלא במי שדעתו שפלה.	רבי חנינא בר אידו:												◇
למה נמשלו דברי תורה לשלשה משקין הללו: במים, וביין, ובחלב. דכתיב הוי כל צמא לכו למים, וכתיב (ישעיהו נ"ה) לכו שברו ואלכו ולכו שברו בלוא כסף ובלוא מחיר יין וחלב, לומר לך: מה שלשה משקין הללו אין מתקיימין אלא בפחות שבכלים, אף דברי תורה אין מתקיימין אלא במי שדעתו שפלה.	ואמר רבי אושעיא:												◇
כדאמרה ליה ברתיא דקיסר לרבי יהושע בן חנניה: אי, חכמה מפוארה בכלי מכווער - אמר לה: אביך רמי חמרא במני דפחרא - אמרה ליה: אלא במאי נירמי? - אמר לה: אתון דחשביתו - רמו במאני דהבא וכספא. - אזלה ואמרה ליה לאבוה. רמייא לחמרא במני דהבא וכספא, ותקיף. אתו ואמרו ליה. אמר לה לברתיא: מאן אמר לך הכי? אמרה ליה: רבי יהושע בן חנניה. קריוהו, אמר ליה: אמאי אמרת לה הכי? - אמר ליה: כי היכי דאמרה לי - אמרי לה.													
והא איכא שפירי דגמירי?													◇

<p>❖ חולקים-disputants ◊ נקודה מרכזית לסיכום וחזרה-central point for summary and review < מובאה של פסקה קודמת-insertion of an earlier segment O מעשה-story</p>	<p>■ מימרא-statement ⚡ קושיא-challenge ^ שאלה-question ! תירוץ-answer ■ ראיה-proof</p>
מקרא-key:	

Talmud Navigator

תענית-מאימתי	מאימתי	מאן דאמר	א	ב	ג	ד	ה	ו	ז	ח	ט	י	כ	
אי הוו סנו - טפי הוו גמירי.													!	ז
דבר אחר: מה שלשה משקין הללו אין נפסלין אלא בהיסח הדעת, אף דברי תורה - אין משתכחין אלא בהיסח הדעת.												■	◊	ז
גדול יום הגשמים כיום שנבראו שמים וארץ, שנאמר (ישעיהו מ"ה) הרעיפו שמים ממעל ושחקים יזלו צדק תפתח ארץ ויפרו ישע וצדקה תצמיח יחד אני ה' בראתיו. בראתים לא נאמר, אלא בראתיו.		רבי חמא ברבי חנינא:												ז
גדול יום הגשמים, שאפילו ישועה פרה ורבה בו, שנאמר תפתח ארץ ויפרו ישע.		רב אושעיא:												ז
אין הגשמים יורדים אלא אם כן נמחלו עונותיהן של ישראל, שנאמר (תהלים פ"ה) רצית ה' ארצך שבת שבות יעקב נשאת עון עמך כסית כל חטאתם סלה.		רבי תנחום בר חנילאי:												ז
אתון מהכא מתניתו לה, אנן מהכא מתנינן לה (מלכים א' ח') ואתה תשמע השמים וסלחת לחטאת וגו'.		זעירי מדיהבת לרבינא:												ז
אין הגשמים נעצרין אלא אם כן נתחייבו שונאיהן של ישראל כליה, שנאמר (איוב כ"ד) ציה גם חם יגולו מימי שלג שאול חטאו.		רבי תנחום בריה דרבי חייא איש כפר עכו:												ז
אתון מהכא מתניתו לה, אנן מהכא מתנינן לה (דברים י"א) ועצר את השמים ואבדתם מהרה.		זעירי מדיהבת לרבינא:												ז
אין הגשמים נעצרין אלא בשביל ביטול תרומות ומעשרות, שנאמר ציה גם חם יגולו מימי שלג.		רב חסדא:												ז
מאי משמע?													^	ז
בשביל דברים שצויית אתכם בימות החמה ולא עשיתם - יגולו מכם מימי שלג בימות הגשמים.		תנא דבי רבי ישמעאל:											!	ז
אין הגשמים נעצרין אלא בשביל מספרי לשון הרע, שנאמר (משלי כ"ה) רוח צפון תחולל גשם ופנים נזעמים לשון סתר.		רבי שמעון בן פזי:												ז
אין הגשמים נעצרין אלא בשביל עזי פנים, שנאמר (ירמיהו ג') וימנעו רבבים ומלקוש לוא היה ומצח אשה זונה היה לך וגו'.		רב סלא אמר רב המנונא:												ז
כל אדם שיש לו עזות פנים סוף נכשל בעבירה, שנאמר ומצח אשה זונה היה לך.		רב סלא אמר רב המנונא:												ז
בידוע שנכשל בעבירה, שנאמר היה לך ולא נאמר יהיה לך.		רב נחמן:												ז
כל אדם שיש לו עזות פנים מותר לקרותו רשע, שנאמר (משלי כ"א) העז איש רשע בפניו.		רבה בר רב הונא:												ז
מותר לשנאותו, שנאמר (קהלת ח') ועז פניו ישנא, אל תקרי ישנא אלא ישנא.		רב נחמן בר יצחק:												ז
אין הגשמים נעצרין אלא בשביל ביטול תורה, שנאמר (קהלת י') בעצלתים ימך המקרה בשביל עצלות שהיה בישראל שלא עסקו בתורה נעשה שונאו של הקדוש ברוך הוא מך. ואין מך אלא עני, שנאמר (ויקרא כ"ז) ואם מך הוא מערכך, ואין מקרה אלא הקדוש ברוך הוא, שנאמר (תהלים קד) המקרה במים עליותיו.		רב קטינא:												ז
מהכא (איוב ל"ז) ועתה לא ראו אור בהיר הוא בשחקים ורוח עברה ותטהרם, ואין אור אלא תורה, שנאמר (משלי י') כי נר מצוה ותורה אור.		רב יוסף:												ז
בהיר הוא בשחקים														ז
אפילו בשעה שרקיע נעשה בהורין בהורין להוריד טל ומטר - רוח עברה ותטהרם.		תנא דבי רבי ישמעאל:												ז
אין הגשמים נעצרין אלא בעון גזל, שנאמר (איוב ל"ו) על כפים כסה אור - בעון כפים כסה אור, ואין כפים אלא חמס, שנאמר (יונה ג') ומן החמס אשר בכפיהם, ואין אור אלא מטר, שנאמר (איוב ל"ז) יפיץ ענן אורו. מאי תקנתיה - ירבה בתפלה. שנאמר (איוב ל"ו) ויצו עליה במפגיע, ואין פגיעה אלא תפלה, שנאמר (ירמיהו ז') ואתה אל תתפלל בעד העם הזה [וגו'] ואל תפגע בי.		רבי אמי:												ז
מאי דכתיב (קהלת י') אם קהה הברזל והוא לא פנים קלקל - אם ראית רקיע שקיפה כברזל מלהוריד טל ומטר - בשביל מעשה הדור שהן מקולקלן, שנאמר והוא לא פנים קלקל. מה תקנתן - יתגברו ברחמים, שנאמר (קהלת י') וחילים יגבר ויתרון הכשיר חכמה - כל שכן אם הוכשרו מעשיהן מעיקרא.		רבי אמי:												ז
אם ראית תלמיד שלמודו קשה עליו כברזל - בשביל משנתו שאינה סדורה עליו, שנאמר (קהלת י') והוא לא פנים קלקל. מאי תקנתיה - ירבה בישיבה, שנאמר (קהלת י') וחילים יגבר. ויתרון הכשיר חכמה - כל שכן אם משנתו סדורה לו מעיקרא.		ריש לקיש:												ז

<p>◆ חולקים-disputants ◊ נקודה מרכזית לסיכום וחזרה-central point for summary and review < מובאה של פסיקה קודמת-insertion of an earlier segment O מעשה-story</p>	<p>■ מימרא-statement ? קושיא-challenge ^ שאלה-question ! תירוץ-answer ■ ראיה-proof</p>
מקרא-key:	

Talmud Navigator

תענית-מאימתי	מאימרא	מאן דאמר	א	ב	ג	ד	ה	ו	ז	ח	ט	י	כ
כי הא דריש לקיש הוה מסדר מתניתיה ארבעין זמנין כנגד ארבעים יום שנתנה תורה, ועייל לקמיה דרבי יוחנן													○
רב אדא בר אבהו מסדר מתניתיה עשרין וארבע זמנין כנגד תורה נביאים וכתובים. ועייל לקמיה דרבא.													○
אם ראית תלמיד שלמודו קשה עליו כברזל - בשביל רבו שאינו מסביר לו פנים, שנאמר והוא לא פנים קלקל. מאי תקנתיה - ירבה עליו רעים, שנאמר וחילים יגבר, ויתרון הכשיר חכמה, כל שכן אם הוכשרו מעשיו בפני רבו מעיקרא.	רבא:												◊ ■
מאי דכתיב (קהלת י') אם ישך הנחש בלוא לחש ואין יתרון לבעל הלשון, אם ראית דור שהשמים משתכין כנחשת מלהוריד טל ומטר - בשביל לוחשי לחישות שאין בדור. מאי תקנתן - ילכו אצל מי שידוע ללחוש, דכתיב (איוב ל"ו) יגיד עליו רעו.	ואמר רבי אמי:												◊ ■
ואין יתרון לבעל הלשון, ומי שאפשר לו ללחוש ואינו לוחש מה הנאה יש לו?													■
ואם לחש ולא נענה - מאי תקנתיה? ילך אצל חסיד שבדור, וירבה עליו בתפלה, שנאמר (איוב ל"ו) ויצו עליה במפגיע, ואין פגיעה אלא תפילה, שנאמר (ירמיהו ז') ואתה אל תתפלל בעד העם הזה ואל תשא בעדם רנה ותפלה ואל תפגע ב'. ואם לחש ועלתה בידו, ומגיס דעתו עליו - מביא אף לעולם, שנאמר מקנה אף על עולה.													■
שני תלמידי חכמים שיושבין בעיר אחת ואין נוחין זה לזה בהלכה - מתקנאין באף, ומעלין אותו, שנאמר (איוב ל"ו) מקנה אף על עולה.	רבא:												◊ ■
מאי דכתיב אם ישך הנחש בלוא לחש ואין יתרון לבעל הלשון. לעתיד לבוא מתקבצות ובאות כל החיות אצל הנחש, ואומרים לו: ארי דורס ואוכל, זאב טורף ואוכל, אתה מה הנאה יש לך? אמר להם: ואין יתרון לבעל הלשון.	ריש לקיש:												◊ ■
אין תפלתו של אדם נשמעת אלא אם כן משים נפשו בכפו, שנאמר (איכה ג') נשא לבבנו אל כפים.	רבי אמי:												◊ ■
איני? והא אוקים שמואל אמורא עליה ודרש (תהלים ע"ח) ויפתוהו בפיהם ובלשונום יכובו לו ולבם לא נכון עמו ולא נאמנו בבריתו, ואף על פי כן - (תהלים ע"ח) והוא רחום יכפר עון וגו'.													◊ ?
לא קושיא: כאן - ביחיד, כאן - בצבור.													◊ !
אין גשמים יורדין אלא בשביל בעלי אמנה, שנאמר (תהלים פה) אמת מארץ תצמח וצדק משמים נשקף.	רבי אמי:												◊ ■
בא וראה כמה - גדולים בעלי אמנה, מניין - מחולדה ובור. ומה המאמין בחולדה ובור - כך, המאמין בהקדוש ברוך הוא - על אחת כמה וכמה.	רבי אמי:												■
כל המצדיק את עצמו מלמטה - מצדיקין עליו הדין מלמעלה, שנאמר (תהלים פ"ה) אמת מארץ תצמח וצדק משמים נשקף.	רבי יוחנן:												◊ ■
מהכא: (תהלים צ') וכיראתך עברתך.	רבי חייא בר אבין אמר רב הונא:												■
מהכא: (ישעיהו סד) פגעת את שש ועשה צדק בדרכיך יזכרוך הן אתה קצפת ונחטא בהם עולם ונושע.	ריש לקיש:												■
כל השמח ביסורין שבאין עליו - מביא ישועה לעולם, שנאמר בהם עולם ונושע.	רבי יהושע בן לוי:												■
מאי דכתיב (דברים י"א) ועצר את השמים, בשעה שהשמים נעצרין מלהוריד מטר דומה לאשה שמחבלת ואינה יולדת	ריש לקיש:												◊ ■
נאמרה עצירה בגשמים ונאמרה עצירה באשה, נאמרה עצירה באשה שנאמר (בראשית כ') כי עצר עצר ה' בעד כל רחם, ונאמרה עצירה בגשמים דכתיב (דברים י"א) ועצר את השמים.	היינו דאמר ריש לקיש משום בר קפרא:												■
נאמר לידה באשה ונאמר לידה בגשמים, נאמר לידה באשה דכתיב (בראשית ל') ותהר ותלד בן, ונאמר לידה בגשמים דכתיב (ישעיהו נ"ה) והולידה והצמיחה.													■
נאמר פקידה באשה, ונאמר פקידה בגשמים, נאמר פקידה באשה דכתיב (בראשית כ"א) וה' פקד את שרה, ונאמר פקידה בגשמים דכתיב (תהלים ס"ה) פקדת הארץ ותשקקה רבת תעשרנה פלג אלהים מלא מים.													◊ ■
מאי פלג אלהים מלא מים?													^
כמין קובה יש ברקיע שממנה גשמים יוצאין.	תנא:												◊ ■ !

<p>◆ חולקים-disputants ◊ נקודה מרכזית לסיכום וחזרה-central point for summary and review < מובאה של פסיקה קודמת-insertion of an earlier segment O מעשה-story</p>	<p>■ מימרא-statement ⊗ קושיא-challenge ^ שאלה-question ! תירוץ-answer ■ ראיה-proof</p>
מקרא-key:	

Talmud Navigator

תענית-מאימתי	מאימתי	מאן דאמר	א	ב	ג	ד	ה	ו	ז	ח	ט	י	כ
מאי דכתיב (איוב ל"ז) אם לשבט אם לארצו אם לחסד ימצאהו, אם לשבט - בהרים ובגבעות, אם לחסד ימצאהו לארצו - בשדות ובכרמים. אם לשבט - לאילנות, אם לארצו - לזרעים, אם לחסד ימצאהו - בורות שיהין ומערות.	רבי שמואל בר נחמני:												◊ ■
בימי רבי שמואל בר נחמני הוה כפנא ומותנא, אמרי: היכי נעביד? ניבעי רחמי אתרתי - לא אפשר. אלא: ליבעי רחמי אמותנא, וכפנא ניסבול.													◊ ○
ניבעי רחמי אכפנא, דכי יהיב רחמנא שובעא - לחיי הוא דיהיב, דכתיב (תהלים קמ"ה) פותח את ידך ומשביע לכל חי רצון.	אמר להו רבי שמואל בר נחמני:												◊ ■
ומנלן דלא מצלינן אתרתי													◊ ^
דכתיב (עזרא ח') ונצומה ונבקשה מאלהינו על זאת, מכלל דאיכא אחריתי.													◊ !
מהכא: (דניאל ב') ורחמין למבעא מן קדם אלה שמיא על רזא דנה - מכלל דאיכא אחריתי.	במערבא אמרי משמיה דרבי הגי:												◊ !
בימי רבי זירא גזור שמדא, וגזור דלא למיתב בתעניתא.													◊ ○
נקבליה עילוון, ולכי בטיל שמדא - ליתביה.	אמר להו רבי זירא:												◊ ■
מנא לך הא?	אמרי ליה:												◊ ^
דכתיב (דניאל י') ויאמר אלי אל תירא דניאל כי מן היום הראשון אשר נתת את לבך להבין ולהתענות לפני אלהיך נשמעו דבריך.	אמר להו: [רבי זירא]												◊ !
אפילו שנים כשני אליהו וירדו גשמים בערבי שבתות - אינן אלא סימן קללה.	רבי יצחק:												◊ ■
קשה יומא דמיטרא כיומא דדינא.	היינו דאמר רבה בר שילא:												◊ ■
אי לא דצריך לכרייתא - בעינן רחמי ומבטלינן ליה.	אמימר:												◊ ■
שמש בשבת - צדקה לעניים, שנאמר (מלאכי ג') וזרחה לכם יראי שמי שמש צדקה ומרפא.	רבי יצחק:												◊ ■
גדול יום הגשמים, שאפילו פרוטה שבכיס מתברכת בו, שנאמר (דברים כ"ח) לתת מטר ארצך בעתו ולברך את כל מעשה ידך.	רבי יצחק:												◊ ■
אין הברכה מצויה אלא בדבר הסמוי מן העין, שנאמר (דברים כ"ח) יצו ה' אתך את הברכה באסמך.	רבי יצחק:												◊ ■
אין הברכה מצויה אלא בדבר שאין העין שולטת בו, שנאמר יצו ה' אתך את הברכה באסמך.	תנא דבי רבי ישמעאל:												◊ ■
הנכנס למוד את גרנו אומר: יהי רצון מלפניך ה' אלהינו שתשלח ברכה במעשה ידנו. התחיל למוד אומר: ברוך השולח ברכה בכרי הזה. מדד ואחר כך בירך - הרי זו תפלת שוא. לפי שאין הברכה מצויה לא בדבר השקול ולא בדבר המדוד ולא בדבר המנוי אלא בדבר הסמוי מן העין.	תנו רבנן:												◊ ■
קבוין גייסות צדקה פרנס סימן.													◊
גדול יום הגשמים כיום קבוין גליות, שנאמר (תהלים קכ"ו) שובה ה' את שביטנו כאפיקים בנגב, ואין אפיקים אלא מטר, שנאמר (שמואל ב' כ"ב) ויראו אפקי ים.	רבי יוחנן:												◊ ■
גדול יום הגשמים, שאפילו גייסות פוסקות בו, שנאמר (תהלים ס"ה) תלמיה רוה נחת גדודיה.	רבי יוחנן:												◊ ■
אין הגשמים נעצרין אלא בשביל פוסקי צדקה ברבים ואין נותנין, שנאמר (משלי כ"ה) נשיאים ורוח וגשם אין איש מתהלל במתת שקר.	רבי יוחנן:												◊ ■
מאי דכתיב (דברים י"ד) עשר תעשר - עשר בשביל שתתעשר.	רבי יוחנן:												◊ ■
אשכחיה רבי יוחנן לינוקא דריש לקיש													◊ ○
אימא לי פסוקיך	אמר ליה: [רבי יוחנן]												◊ ○
עשר תעשר.	אמר ליה: [ינוקא]												◊ ○
ומאי עשר תעשר?	אמר ליה: [ינוקא]												◊ ○
עשר בשביל שתתעשר.	אמר ליה: [רבי יוחנן]												◊ ○

<p>◆ חולקים-disputants ◊ נקודה מרכזית לסיכום וחזרה-central point for summary and review < מובאה של פסיקה קודמת-insertion of an earlier segment O מעשה-story</p>	<p>■ מימרא-statement ⚡ קושיא-challenge ^ שאלה-question ! תירוץ-answer ■ ראייה-proof</p>
מקרא-key:	

Talmud Navigator

תענית-מאימתי	מאן דאמר	א	ב	ג	ד	ה	ו	ז	ח	ט	י	כ
מנא לך?	אמר ליה: [ינוקא]											ט
זיל נסי.	אמר ליה: [רבי יוחנן]											ט
ומי שרי לנסוייה להקדוש ברוך הוא? והכתיב (דברים ו') לא תנסו את ה'.	אמר ליה: [ינוקא]											ט
חוץ מזו, שנאמר (מלאכי ג') הביאו את כל המעשר אל בית האוצר ויהי טרף בביתי ובחונני נא בזאת אמר ה' צבאות אם לא אפתח לכם את ארבות השמים והריקתי לכם ברכה עד בלי די	אמר ליה: [רבי יוחנן] הכי אמר רבי הושעיא:											ט
מאי עד בלי די?												ט
עד שיבלו שפתותיכם מלומר די.	רמי בר חמא אמר רב:											ט
אי הות מטי התם להאי פסוקא - לא הוית צריכנא לך ולהושעיא רבך.	אמר ליה: [ינוקא]											ט
ותו אשכחיה רבי יוחנן לינוקיה דריש לקיש דיתיב ואמר (משלי י"ט) אולת אדם תסלף דרכו ועל ה' יזעף לבו.												ט
מי איכא מידי דכתיבי בכתובי דלא רמיזי באורייתא?	יתיב רבי יוחנן וקא מתמה' אמר:											ט
אטו הא מי לא רמיזי? והכתיב (בראשית מ"ב) ויצא לבם ויחרדו איש אל אחיו לאמר מה זאת עשה אלהים לנו.	אמר ליה: [ינוקא]											ט
דל עיניה וחזא ביה, אתיא אימיה אפיקתיה, אמרה ליה: תא מקמיה, דלא ליעבד לך כדעבד לאבוך.												ט
מטר - בשביל יחיד, פרנסה - בשביל רבים.	ואמר רבי יוחנן:											ט
מטר בשביל יחיד - דכתיב (דברים כ"ח) יפתח ה' לך את אוצרו הטוב לתת מטר ארצך												ט
פרנסה בשביל רבים - דכתיב (שמות ט"ו) הגני ממטיר לכם לחם.												ט
שלשה פרנסים טובים עמדו לישראל, אלו הן: משה, ואהרן, ומרים. ושלש מתנות טובות ניתנו על ידם, ואלו הן: באר, וענן, ומן. באר - בזכות מרים, עמוד ענן - בזכות אהרן, מן - בזכות משה.	מיתיבי, רבי יוסי ברבי יהודה											ט
מתה מרים - נסתלק הבאר. שנאמר (במדבר כ') ותמת שם מרים, וכתיב בתריה ולא היה מים לעדה, וחזרה בזכות שניהן.												ט
מת אהרן - נסתלקו ענני כבוד, שנאמר (במדבר כ"א) וישמע הכנעני מלך ערד, מה שמועה שמע - שמע שמת אהרן ונסתלקו ענני כבוד, וכסבור ניתנה לו רשות להלחם בישראל. והיינו דכתיב (במדבר כ') ויראו כל העדה כי גוע אהרן.												ט
אל תקרי ויראו אלא ויראו. כדריש ריש לקיש	אמר רבי אבהו:											ט
כי משמש בארבע לשונות: אי, דלמא, אלא, דהא.	דאמר ריש לקיש:											ט
חזרו שניהם בזכות משה												ט
מת משה - נסתלקו כולן, שנאמר (זכריה י"א) ואכחד את שלשת הרעים בירח אחד. וכי בירח אחד מתו? והלא מרים מתה בניסן, ואהרן באב, ומשה באדך אלא: מלמד שנתבטלו שלש מתנות טובות שנתנו על ידן, ונסתלקו כולן בירח אחד.												ט
אלמא אשכחן פרנסה בשביל יחיד												ט
שאני משה, כיון דלרבים הוא בעי - כרבים דמי.												ט
רב הונא בר מנוח ורב שמואל בר אידי ורב חייה מווסתניא הוו שכיחי קמיה דרבא.												ט
כי נח נפשיה דרבא אתו לקמיה דרב פפא. כל אימת דהוה אמר להו שמעתא ולא הוה מסתברא להו הוו מרמוזי אהדדי. חלש דעתיה. אקרויה בחלמיה (זכריה י"א) ואכחד את שלשת הרעים. למחר, כי הוו מיפטרו מיניה אמר להו: ליזלו רבנן בשלמא.												ט
רב שימי בר אשי הוה שכיח קמיה דרב פפא, הוה מקשי ליה טובא. יומא חד חזייה דנפל על אפיה, שמעיה דאמר: רהמנא ליצלן מכיסופא דשימי. קביל עליה שתיקותא, ותו לא אקשי ליה.												ט
ואף ריש לקיש סבר מטר בשביל יחיד.												ט

<p>◆ חולקים-disputants ◊ נקודה מרכזית לסיכום וחזרה-central point for summary and review < מובאה של פסיקה קודמת-insertion of an earlier segment O מעשה-story</p>	<p>■ מימרא-statement ? קושיא-challenge ^ שאלה-question ! תירוץ-answer ■ ראיה-proof</p>
מקרא-key:	

Talmud Navigator

תענית-מאימתי	מאימתי	מאן דאמר	א	ב	ג	ד	ה	ו	ז	ח	ט	י	כ
מנין למטר בשביל יחיד - דכתיב (זכריה י') שאלו מה' מטר בעת מלקוש ה' עשה חזיונים ומטר גשם יתן להם לאיש עשב בשדה. יכול לכל - תלמוד לומר לאיש.	דאמר ריש לקיש:									■	■		◊
אי לאיש - יכול לכל שדותיו? תלמוד לומר שדה, אי שדה יכול לכל השדה - תלמוד לומר עשב.	ותניא:									■			ט:
כי הא דרב דניאל בר קטינא הוה ליה ההיא גינתא, כל יומא הוה אזיל וסייר לה, אמר: הא מישרא בעיא מיא, והא מישרא לא בעיא מיא, ואתא מיטרא וקמשקי כל היכא דמיבעי ליה מיא.										○			ט:
מאי ה' עשה חזיונים?										^			ט:
מלמד שכל צדיק הקדוש ברוך הוא עושה לו חזיו בפני עצמו.	רבי יוסי ברבי חנינא:									!			◊
מאי חזיונים?										^			ט:
פורחות.	רב יהודה:									!			ט:
סימן למטר - פורחות.	רבי יוחנן:									■			◊
מאי פורחות?										^			ט:
עיבא קלישא תותי עיבא סמיכתא.	רב פפא:									!			◊
נהילא מקמי מיטרא - אתי מיטרא. בתר מיטרא - פסיק מיטרא.	רב יהודה:												■
מקמי מיטרא אתי מיטרא - וסימניך: מהולתא. דבתר מיטרא פסיק מיטרא - וסימניך: חריא דעיזי.													■
עולא איקלע לבבל, חזא פורחות.													○
פנו מאני, דהשתא אתי מיטרא.	אמר להו: [עולא]												■
לסוף לא אתי מיטרא.													○
כי היכי דמשקרי בבלאי הכי משקרי מיטרייהו.	אמר: [עולא]									○			◊
עולא איקלע לבבל, חזי מלא צנא דתמרי בוזא.													○
מלא צנא דדובשא בוזא ובבלאי לא עסקי באורייתא	אמר: [עולא]												■
בליליא צערוהו.													○
מלא צנא דסכינא בוזא ובבלאי עסקי באורייתא	אמר: [עולא]												■
כל העולם כולו ממימי אוקיינוס הוא שותה, שנאמר (בראשית ב') ואד יעלה מן הארץ והשקה את כל פני האדמה.	תניא, רבי אליעזר:												◆
והלא מימי אוקיינוס מלוחזין הן	אמר לו רבי יהושע:												?
ממתקין בעבים.	אמר לו: [רבי אליעזר]												!
כל העולם כולו ממים העליונים הוא שותה, שנאמר (דברים י"א) למטר השמים תשתה מים. אלא מה אני מקיים ואד יעלה מן הארץ - מלמד שהעננים מתגברים ועולים לרקיע, ופותחין פיהן כנוד, ומקבלין מי מטר, שנאמר (איוב ל"ו) יזקו מטר לאדו. ומנוקבות הן ככברה, ובאות ומחשרות מים על גבי קרקע, שנאמר (שמואל ב' כ"ב) חשרת מים עבי שחקים.	רבי יהושע:												◆
ואין בין טיפה לטיפה אלא כמלא נימא, ללמדך שגדול יום הגשמים כיום שנבראו בו שמים וארץ, שנאמר (איוב ט') עשה גדלות עד אין חקר וכתיב (איוב ה') הנתן מטר על פני ארץ, וכתיב להלן (ישעיהו מ') הלא ידעת אם לא שמעת אלהי עולם ה' אין חקר לתבונתו.													■
כמאן אזלא הא דכתיב (תהלים ק"ד) משקה הרים מעליותיו													^
מעליותיו של הקדוש ברוך הוא	ואמר רבי יוחנן:												■
כמאן - כרבי יהושע.													!
ורבי אליעזר?													?

<p>◆ חולקים-disputants</p> <p>◇ נקודה מרכזית לסיכום וחזרה-central point for summary and review</p> <p>< מובאה של פסיקה קודמת-insertion of an earlier segment</p> <p>O מעשה-story</p> <p>מקרא-key:</p>	<p>■ מימרא-statement</p> <p>⚡ קושיא-challenge</p> <p>^ שאלה-question</p> <p>! תירוץ-answer</p> <p>■ ראיה-proof</p>
---	---

Talmud Navigator

תענית-מאימתי	מימרא	מאן דאמר	א	ב	ג	ד	ה	ו	ז	ח	ט	י	יא
כיון דסלקי להתם משקה מעליותיו קרי להו. דאי לא תימא הכי, (דברים כ"ח) אבק ועפר מן השמים, היכי משכחת לה? אלא, כיון דמדלי להתם - מן השמים קרי ליה, הכי נמי דסלקי להתם - מעליותיו קרי ליה.	רבי אליעזר:											!	◇
(תהלים ל"ג) כנס כנד מי הים נתן באוצרות תהומות, מי גרם לאוצרות שיתמלאו בר - תהומות	כמאן אזלא הא דאמר רבי חנינא:												■ ^ ◇
כרבי אליעזר													!
ורבי יהושע?													⚡
ההוא בברייתו של עולם.	רבי יהושע:												!
ארץ ישראל נבראת תחילה וכל העולם כולו נברא לבסוף, שנאמר (משלי ה') עד לא עשה ארץ וחוצות.	תנו רבנן:												■ ◇
ארץ ישראל משקה אותה הקדוש ברוך הוא בעצמו, וכל העולם כולו על ידי שליח, שנאמר (איוב ה') הנתן מטר על פני ארץ ושלה מים על פני חוצות.													■ ◇
ארץ ישראל שותה מי גשמים, וכל העולם כולו מתמצית, שנאמר (איוב ה') הנתן מטר על פני ארץ וגו'.													■ ◇
ארץ ישראל שותה תחילה, וכל העולם כולו לבסוף, שנאמר הנתן מטר על פני ארץ וגו'. משל לאדם שמגבל את הגבינה, נוטל את האוכל ומניח את הפסולת.													■ ◇
ממתקין הן בעבים	אמר מר:												■ ◇
מגליה?													^
כתיב (תהלים י"ח) חשכת מים עבי שחקים, וכתיב (שמואל ב' כ"ב) חשרת מים עבי שחקים, שקול כף ושדי אריש, וקרי ביה חכשרת.	דאמר רבי יצחק בר יוסף אמר רבי יוחנן:												■ ! ◇
ורבי יהושע, בהני קראי מאי דריש בהו?													⚡
סבר לה כי הא:	[רבי יהושע]												!
נהור ענני - זעירין מוהי, חשוך ענני - סגיין מוהי.	דכי אתא רב דימי אמר: אמרי במערבא:												■ ! ◇
כמאן אזלא הא דתניא:													^
מים העליונים במאמר הם תלויים, ופירותיהן מי גשמים, שנאמר (תהלים ק"ד) מפרי מעשיך תשבע הארץ.	[תניא]												■ ^ ◇
כמאן - כרבי יהושע.													!
ורבי אליעזר?													⚡
ההוא במעשה ידיו של הקדוש ברוך הוא הוא דכתיב.	[רבי אליעזר]												!
כל העולם כולו מתמצית גן עדן הוא שותה, שנאמר (בראשית ב') ונהר יוצא מעדן וגו'.	רבי יהושע בן לוי:												■ ◇
מתמצית בית כור שותה תרקב.	תנא:												■
ארץ מצרים היא ארבע מאות פרסה על ארבע מאות פרסה, והוא אחד מששים בכוש. וכוש אחד מששים בעולם, ועולם אחד מששים בגן, וגן אחד מששים לעדן, ועדן אחד מששים לגיהנם. נמצא, כל העולם כולו ככיסוי קדרה לגיהנם.	תנו רבנן:												■ ◇
גיהנם אין לה שיעור	ויש אומרים:												■ ◇
עדן אין לה שיעור.	ויש אומרים:												■ ◇
מאי דכתיב (ירמיהו נ"א) שוכנת על מים רבים רבת אוצרת. מי גרם לבלל שיהו אוצרותיה מלאות בר - הוי אומר מפני ששוכנת על מים רבים.	רבי אושעיא:												■ ◇
עתירה בבל דחצדא בלא מיטרא.	רב:												■ ◇
נקיטינן, טובעני ולא יובשני.	אביי:												■

disputants-חולקים ◇ נקודה מרכזית לסיכום וחזרה- < מובאה של פסקה קודמת- O מעשה-story	statement-מימרא ♣ קושיא-challenge ? שאלה-question ! תירוץ-answer proof-ראיה
key-מקרא:	

תענית-מאימתי		Talmud Navigator											
מימרא	מאן דאמר	א	ב	ג	ד	ה	ו	ז	ח	ט	י	יא	יב
בשלשה במרחשון שואלין את הגשמים.	[ת"ק]										♣		מ
בשבעה בן, חמשה עשר יום אחר החג, כדי שיגיע אחרון שבישראל לנהר פרת.	רבן גמליאל:										♣		מ
הלכה כרבן גמליאל.	רבי אלעזר:										◇		מ
ובגולה עד ששים - בתקופה.	תניא, חנניה:										◇		מ
הלכה כחנניה.	רב הונא בר חייא אמר שמואל:										■		מ
איני?											?		מ
מאימת מדכרינן ותן טל ומטר?	הא בעו מיניה משמואל:										?	^	מ
מכי מעיילי ציבי לבי טבות רישבא	אמר להו: [שמואל]										!	?	מ
דילמא אידי ואידי חד שיעורא הוא.											!		מ
יום ששים כלפני ששים, או כלאחר ששים?	איבעיא להו:										?		מ
יום ששים כלאחר ששים	תא שמע רב:										!	♣	מ
יום ששים כלפני ששים.	שמואל:										!	♣	מ
וסימנך: עלאי בעו מיא, תתאי לא בעו מיא.	רב נחמן בר יצחק:										■		מ
הלכתא, יום ששים כלאחר ששים.	רב פפא:										■		מ
הגיע שבעה עשר במרחשון ולא ירדו גשמים - התחילו היחידים מתענין שלש תעניות, אוכלין ושותין משחשיכה, ומותרין במלאכה, וברחיצה, ובסיכה, ובנעילת הסנדל, ובתשיש המטה.													מ
הגיע ראש חדש כסלו ולא ירדו גשמים - בית דין גוזרין שלש תעניות על הצבור - אוכלין ושותין משחשיכה, ומותרין במלאכה וברחיצה ובסיכה ובנעילת הסנדל ובתשיש המטה.													מ
מאן יחידים?												^	מ
רבנן.	רב הונא:											!	מ
יחידים מתענין שלש תעניות שני וחמישי ושני.	ואמר רב הונא:											■	מ
מאי קמשמע לן?												?	מ
אין גוזרין תענית על הצבור בתחילה בחמישי - שלא להפקיע את השערים. אלא שלש תעניות הראשונות שני וחמישי ושני.	תנינא:											?	מ
מהו דתימא: הני מילי - צבור, אבל יחיד - לא, - קמשמע לן.												!	מ
כשהתחילו היחידים להתענות - מתענין שני וחמישי ושני, ומפסיקין בראשי חדשים ובימים טובים הכתובין במגילת תענית.	תניא נמי הכי:											■	מ
אל יאמר אדם תלמיד אני, איני ראוי להיות יחיד אלא: כל תלמידי חכמים יחידים.	תנו רבנן:											■	מ
אי זהו יחיד ואיזהו תלמיד?												^	מ
יחיד - כל שראוי למנותו על הצבור, תלמיד - כל ששואלין אותו דבר הלכה בתלמודו ואומר, ואפילו במסכת דכלה.												!	מ
לא כל הרוצה לעשות עצמו יחיד - עושה, תלמיד - עושה, דברי רבי מאיר.	תנו רבנן: [רבי מאיר]											♣	מ
עושה, וזכור לטוב. לפי שאין שבת הוא לו, אלא צער הוא לו.	רבי יוסי:											♣	מ
לא כל הרוצה לעשות עצמו יחיד - עושה, תלמיד - עושה, דברי רבי שמעון בן אלעזר.	תניא אידך: [רבי שמעון בן אלעזר]											♣	מ

<p>◆ חולקים-disputants ◊ נקודה מרכזית לסיכום וחזרה-central point for summary and review < מובאה של פסיקה קודמת-insertion of an earlier segment O מעשה-story</p>	<p>■ מימרא-statement ⚡ קושיא-challenge ^ שאלה-question ! תירוץ-answer ■ ראיה-proof</p>
מקרא-key:	

Talmud Navigator

תענית-מאימתי	מאן דאמר	א	ב	ג	ד	ה	ו	ז	ח	ט	י	יא
במה דברים אמורים - בדבר של שבת, אבל בדבר של צער - עושה, וזכור לטוב, שאין שבת הוא לו אלא צער הוא לו.	רבן שמעון בן גמליאל:									◆		
מי שהיה מתענה על הצרה ועברה, על החולה ונתרפא - הרי זה מתענה ומשלים.	תנו רבנן:											◊
ההולך ממקום שאין מתענין למקום שמתענין - הרי זה מתענה עמה, ממקום שמתענין למקום שאין מתענין - הרי זה מתענה ומשלים.												◊
שכח ואכל ושתה - אל יתראה בפני הצבור, ואל ינהיג עידונין בעצמו, שנאמר (בראשית מ"ב) ויאמר יעקב לבניו למה תתראו. אמר להם יעקב לבניו: אל תראו עצמכם כשאתם שבעין לא בפני עשו ולא בפני ישמעאל, כדי שלא יתקנאו בכם.												◊
(בראשית מ"ה) אל תרגו בדרך, אמר רבי אלעזר: אמר להם יוסף לאחיו: אל תתעסקו בדבר הלכה, שמא תרגזו עליכם הדרך.	[רבי אלעזר]											◊
איני?										⚡		
שני תלמידי חכמים שמהלכים בדרך ואין ביניהן דברי תורה ראויין לישרף, שנאמר (מלכים ב' ב') ויהי המה הלכים הלוך ודבר והנה רכב אש וסוסי אש ויפרדו בין שניהם, טעמא - דאיכא דיבור, הא ליכא דיבור - ראויין לישרף	והאמר רבי אלעאי בר ברכיה:										⚡	◊
לא קשיא - הא - למיגרס, הא - לעיוני.										!		◊
אל תפסיעו פסיעה גסה, והכניסו חמה לעיר.	במתניתא תנא:											◊
אל תפסיעו פסיעה גסה												◊
פסיעה גסה נוטלת אחד מחמש מאות ממאור עיניו של אדם.	דאמר מר:											◊
והכניסו חמה לעיר												◊
כדרב יהודה אמר רב.												◊
לעולם יצא אדם בכי טוב ויכנס בכי טוב, שנאמר (בראשית מ"ד) הבקר אור והאנשים שלחו.	דאמר רב יהודה אמר רב:											◊
המהלך בדרך אל יאכל יותר משני רעבון.	רב יהודה אמר רבי חייא:											◊
מאי טעמא?												◊
משום מעיינא	הכא תרגימו:											◊
משום מזוני.	במערבא אמרי:											◊
מאי בינייהו?												◊
איכא בינייהו דיתוב בארבא, אי נמי: דקאזיל מאוונא לאוונא.												◊
רב פפא, כל פרסה ופרסה אכיל חדא ריפתא												◊
משום מעיינא.	קסבר: [רב פפא]											◊